

19.4. În graiul din Novo Selo se întâlnesc la început de propoziție forme pronominale scurte sau forma neaccentuată a verbului auxiliar *săm* 'a fi' lucru străin limbii bulgare comune. Iată câteva exemple: *ie imálo ednó vrémă iedán čovék*; *su odili práz sve iža pa nă su năsli ništa*¹; *ga tērăju úpole*; *i uzóu dă im ráboti*; *im dádou sve što imăšău*.

I. Bărbulescu se oprește și el la acest aspect al influenței românești asupra graiului din Novo Selo². În această privință facem însă unele rezerve, căci un fenomen asemănător se întâlnește în graiurile macedonene, cît și în limba macedoneană literară³. Este deci posibil ca în cazul de față să fie vorba de unul din multe elemente macedonene întâlnite în grai, aduse de populația care a venit din Macedonia. Desigur, la păstrarea acestora un rol important l-a jucat și influența românească, consolidindu-le în structura complexă a graiului.

19.5 Tot ca influență românească ar putea fi socotite și construcțiile sintactice formate cu participiul trecut pasiv în locul participiului trecut activ: *Săm légnut po búrtu, sâm sédnut nă stolicu* etc. Fenomenul este larg răspîndit în graiurile bulgărești tracice și în cele din Rodopi⁴.

19.6. Unele particularități în topică, de pildă așezarea determinantului în urma determinatului, se poate datora, de asemenea, influenței românești: *A sámó u iednú ižicu su năsli iednogă zméikla šk'ópoga*⁵. Prezintă interes și următoarele exemple: *Čă úznăm kotál, golémină*; *dă dokărăm ovdéka kotál* etc., în care determinantul este articulat și locul lui după determinat anulează regula generală, potrivit căreia întotdeauna se articulează numai prima parte a construcției determinat + determinant (cf. *kon* — *kon'at* dar *b'al kon* — *beliāt kon*). Exemplele de mai sus arată că fenomenul este secundar și de dată mai recentă. Iv. Gălăbov, care a reținut din textele date de St. Mladenov numai un singur exemplu de astfel de construcții, a rămas surprins⁶ de regularitatea fenomenului. Fără discuție, se poate susține că nu este vorba de cazuri izolate, ci de un fenomen cu totul normal.

19.7. Iv. Gălăbov⁷ explică prin influență românească frecvența folosirii pronumelui demonstrativ, care de fapt se află la granița dintre pronume și articol, foarte apropiat de articolul românesc *cel*. El are în vedere următoarea întrebuintare⁸: *Săló ot kudé ie bilá, tai žăná kăd ie vidélo, kă toi dătē iim năprăilo tăkvú dobrimú, iiskáli da ga năprăju golămac u toi sāló*⁹.

¹ Cf. St. Mladenov, *op. cit.*, p. 500.

² Cf. I. Bărbulescu, *op. cit.*, p. 100.

³ Cf. Bl. Koneski, *Граматика на македонскиот литературен јазик*, дел. II, Skoplje, 1954, p. 98.

⁴ Cf. St. Mladenov, *Принос към изучаване на българските говори в източна и западна Тракия*, în «Тракийски сборник» nr. VI. p. II, Sofia, 1935, p. 104—105.

⁵ Cf. St. Mladenov, *Към въпроса за езика и националната принадлежност на Ново село (Видинско)*, p. 499—500.

⁶ Cf. Iv. Gălăbov, *Проблемът за имена в български и румънски език*, Sofia, 1962, p. 109.

⁷ Cf. Iv. Gălăbov, *op. cit.*, *ibid.*

⁸ Cf. St. Mladenov, *Към въпроса...*, p. 501.

⁹ Cf. Ol. Jasar-Nasteva, *Македонските калки от турскиот јазик*, în «Македонски јазик», t. XIII-XIV (1962); 63, nr. 1—2, p. 109—118, în care se dau bogate indicații bibliografice.